

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej im. Jana Kochanowskiego
w Wierzchowiskach Drugich
rok szkolny 2022/2023

Opracował: Jarosław Wielgus
doradca zawodowy

Spis treści

I.	PODSTAWA PRAWNA	3
II.	PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU ORIENTACJI I PORADNICTWA ZAWODOWEGO.....	4
III.	ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO	5
IV.	CELE GLÓWNE WSDZ	6
V.	CELE SZCZEGÓŁOWE	6
VI.	TREŚCI PROGRAMOWE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI	7
VII.	ADRESACI WSDZ	8
VIII.	OSOBY ODPOWIEDZIALNE.....	8
IX.	METODY I FORMY REALIZACJI.....	12
X.	ZASOBY	12
XI.	TEMATY ZAJĘĆ KLASA VII.....	13
XII.	TEMATY ZAJĘĆ KLASA VIII.....	14
XIII.	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W KLASACH I-VIII.....	15
XIV.	PRZEWIDYWANE EFEKTY	16
XV.	EWALUACJA	16

I. PODSTAWA PRAWNA

Akty prawne regulujące funkcjonowanie poradnictwa zawodowego w systemie edukacji:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Wierzchowiskach Drugich.

II. PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU ORIENTACJI I PORADNICTWA ZAWODOWEGO

Poradnictwo zawodowe

- Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces. (Ogólne zasady funkcjonowania poradnictwa zawodowego w systemie urzędów pracy).

Orientacja zawodowa

- Działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły. (K. Lelińska)

Doradztwo zawodowe

- Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji. (K. Lelińska)

Doradca zawodowy

- Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz

techniczne środki przekazywania informacji zawodowej (Klasyfikacja Zawodów i Specjalności)

Informacja zawodowa

- Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji (K. Lelińska)

Informacja edukacyjna

- Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem (G. Sołtysińska)

III. ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Wybór ścieżki edukacyjno - zawodowej nie jest jednorazowym wydarzeniem, a procesem, którego dokonuje się przez całe życie. Preferencje zawodowe i zainteresowania wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Na wybór zawodu wpływają przede wszystkim wartości, zainteresowania, mocne strony, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz środowisko danej osoby.

- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami. WSDZ ma charakter działań planowanych.
- Wspieranie uczniów w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej: wyboru szkoły ponadpodstawowej, planowania kariery edukacyjno-zawodowej oraz udzielanie wszelkich informacji na ten temat.
- Wspieranie nauczycieli w planowaniu i realizacji WSDZ oraz w planowaniu lekcji przedmiotowych i zajęć związanych z wyborem ścieżki edukacyjno-zawodowej przez uczniów.

- Wspieranie rodziców podczas wyboru przez ich dziecko ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.

IV. CELE GŁÓWNE WSDZ

- Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno - zawodowej.
- Określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
- Przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno - zawodowych.
- Uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych i edukacyjnych.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Uczeń

- Poznaje siebie.
- Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony.
- Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele.
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy.

2. Nauczyciele

- Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów.
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno - zawodowej.
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.

3. Rodzice

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno - zawodowej
- Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.

VI. TREŚCI PROGRAMOWE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI

1. Moje mocne strony, umiejętności i zdolności

- Poczucie własnej wartości.
- Moja ocena – realna czy nierealna.
- Samoświadomość kluczem do podejmowania decyzji.

2. Kompetencje uniwersalne

- Siła własnej woli.
- Umiejętności komunikacyjne.
- Asertywność.
- Zarządzanie stresem.

3. Świat zawodów

- Zawody w moim najbliższym otoczeniu.
- Zawody przyszłości.
- Charakterystyka ciekawych zawodów.

4. Zainteresowania

- Spędzanie wolnego czasu a hobby.

5. Osobowość zawodowa i predyspozycje zawodowe

- Moje predyspozycje życiowe.
- Moje aspiracje.
- Moje wartości.
- Ja na obecnym rynku pracy.

6. System edukacji

- Ścieżki kształcenia.

7. Praca jako wartość

- Współczesny rynek pracy.
- Co cenisz w pracy?
- Dlaczego warto pracować.
- Wynagrodzenie a moje podejście do pracy.

8. Zawody przyszłości

- Elastyczność zawodów i rynek pracy.
- Zawody deficytowe, „wymierające”, nowe.

VII. ADRESACI WSDZ

- Uczniowie
- Nauczyciele
- Rodzice

VIII. OSOBY ODPOWIEDZIALNE

- Dyrektor
- Doradca zawodowy
- Wychowawcy
- Nauczyciel bibliotekarz
- Nauczyciel informatyki
- Pozostali nauczyciele przedmiotowi

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

- W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel - wychowawca
- w świetlicy szkolnej,
- nauczyciel - bibliotekarz,
- specjaliści (m.in. pedagog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole.

Poniżej przedstawiono zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;

- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;

- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel - bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;

IX. METODY I FORMY REALIZACJI

- Praca grupowa
- Konsultacje indywidualne
- Wykłady
- Dyskusje
- Burza mózgów
- Warsztaty
- Pogadanki
- Prelekcje
- Prezentacje multimedialne
- Filmy
- Testy
- Ankiety
- Kwestionariusze
- Gry
- Konkursy
- Lekcje wychowawcze, biblioteczne
- Materiały zewnętrzne (ORE, Fundacje i inne)
- Gazetka – tablica
- Wycieczki zawodoznawcze i tematyczne
- Kółka zainteresowań

X. ZASOBY

- Sala komputerowa, programy komputerowe, rzutnik, tablica interaktywna, materiały drukowane – ulotki, informacje o zawodach, informatory o szkolnictwie ponadpodstawowym, informator o szkolnictwie zawodowym, publikacje, narzędzia diagnostyczne, komputery – adresy internetowe (praca, uczelnie, szkoły zawodowe), wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi (technika i informatyka, WOS, inne.)

XI. TEMATY ZAJĘĆ KLASA VII

Jeden temat zajęć obejmuje jedną jednostkę lekcyjną, tj. 45 minut.

Bloki tematyczne	Temat zajęć	Czas przeznaczony na realizację
Samopoznanie	1. Wszyscy jesteśmy zdolni!	2x45 minut
	2. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej.	2x45 minut
	3. Umiejętności a zawód.	2x45 minut
	4. Moje umiejętności.	2x45 minut
	5. Czym się interesuję?	2x45 minut
Informacje edukacyjno-zawodowe	6. Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową?	2x45 minut
	7. Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa.	2x45 minut
Rynek pracy	8. Zawody w moim najbliższym otoczeniu.	45 minut
	9. Od elektryka do kierownika.	45 minut
	10. Kompetencje na rynku pracy.	2x45 minut

XII. TEMATY ZAJĘĆ KLASA VIII

Jeden temat zajęć obejmuje jedną jednostkę lekcyjną, tj. 45 minut.

Bloki tematyczne	Temat zajęć	Czas przeznaczony na realizację
Planowanie przyszłości zawodowej	1. Umiejętności i zdolności a wykonywanie zadań zawodowych.	2x45 minut
	2. Osobowość a praca zawodowa.	2x45 minut
	3. Samopoznanie – czy to wystarczy, aby podjąć decyzję?	2x45 minut
	4. Rola motywacji w życiu człowieka.	2x45 minut
	5. Świat zawodów i specjalności zawodowych - klasyfikacja i kodyfikacja zawodów.	2x45 minut
	6. Kwalifikacje - wykształcenie, kompetencje i doświadczenie zawodowe.	2x45 minut
	7. Wymagania pracodawców wobec pracowników.	2x45 minut
	8. Plany zawodowe a zmiany na współczesnym rynku pracy.	2x45 minut
	9. Tworzymy własne portfolio.	45 minut
	10. Zapoznanie z ofertą szkół ponadpodstawowych w regionie.	45 minut

XIII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W KLASACH I-VIII

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Rodzaj aktywności	Osoba odpowiedzialna
1.	Prezentacja propozycji scenariuszy zajęć wychowawcom	Wrzesień	Indywidualne spotkania z wychowawcami celem przedstawienia propozycji scenariuszy zajęć	Doradca zawodowy
2.	Realizacja zajęć wg scenariuszy	Cały rok	Realizacja zajęć	Wychowawcy klasowi, doradca zawodowy
3.	Poznanie zawodów	Cały rok	Udział uczniów w wycieczkach	Wychowawcy klasowi, doradca zawodowy
4.	Diagnozowanie mocnych stron uzdolnień, potrzeb i predyspozycji uczniów. Mój stan zdrowia.	Cały rok	Testy np.: „ Testy umiejętności rozpoznawania mocnych i słabych stron” „Barwy preferencji zawodowych” „Labyrinth zawodów”	Doradca zawodowy, wychowawcy
5.	Udział w spotkaniach organizowanych przez zespoły przedmiotowe	Według potrzeb	Spotkania	Liderzy
6.	Udział uczniów w konkursach wiedzy	II semestr	Przygotowanie uczniów do udziału w konkursie	Odpowiedzialni nauczyciele
7.	Poszerzanie wiedzy w zakresie doradztwa zawodowego	Zgodnie z planem doskonalenia zawodowego	Konferencje, szkolenia	Doradca zawodowy, nauczyciele
8.	Rozwijanie aktywności i zainteresowań uczniów w ramach SU, SKS, zajęć pozalekcyjnych i biblioteki szkolnej	Cały rok szkolny	Akcje charytatywne, prowadzenie zajęć i zabaw z dziećmi ze świetlicy szkolnej, organizacja zawodów sportowych	Opiekun SU, bibliotekarz, nauczyciele w-f, doradca zawodowy, opiekun świetlicy, wychowawcy, nauczyciele
9.	Organizowanie porad, konsultacji dla uczniów, rodziców, nauczycieli	Cały rok szkolny	Według potrzeb	Doradca zawodowy, pedagog szkolny
10.	Informacja o założeniach i celach poradnictwa zawodowego, przekazywanie podstawowych informacji dotyczących kształcenia zawodowego	Cały rok szkolny	Tablica informacyjna na korytarzu, zakładka na stronie internetowej szkoły	Doradca zawodowy, pedagog szkolny

11.	Organizowanie spotkań z zespołem wychowawczym.	Według potrzeb	Według potrzeb	Doradca zawodowy, Wychowawcy klasowi
12.	Monitorowanie na bieżąco realizacji zajęć	Cały rok	Obserwacja	Doradca zawodowy
13.	Ewaluacja dotycząca realizacji WSDZ	Czerwiec	Ankieta	Doradca zawodowy

XIV. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać swoje mocne strony, umiejętności, zainteresowania I talenty.
- Uczeń jest świadomy zmian na rynku pracy oraz racjonalnie potrafi zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno-zawodową.
- Uczeń potrafi wyszukać i selektywnie wybrać aktualną i rzetelną informację edukacyjno-zawodową.
- Rodzice wiedzą, jak wspierać dziecko w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

XV. EWALUACJA

- Wywiady, indywidualne rozmowy, spotkania.